

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dobre praktyki – przykłady krajowe i zagraniczne gospodarstw opiekuńczych

Józefina Król

Seminarium pt. „Gospodarstwa opiekuńcze sposobem na aktywizację dochodową mieszkańców obszarów wiejskich”

28 sierpnia, 2018 r. Boguchwała

Rozwój rolnictwa społecznego w Europie

Pionierzy

- Nieliczne przykłady gospodarstw społecznych
- Inicjatywy prywatnych gospodarstw rolnych
- Niska świadomość w społeczeństwie nt. idei
- Austria, Finlandia, Szwecja

Wielofunkcyjne rolnictwo

- Inicjatywa sektora rolnego
- Źródłem finansowania fundusze przeznaczone na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- W sektorze pomocy społecznej brak świadomości i wiedzy nt. idei
- Irlandia, Wielka Brytania, Włochy, Flandria

Rolnictwo społeczne jako zidentyfikowana część systemu pomocy społecznej

- Identyfikowanie rolnictwa społecznego jako części systemu pomocy społecznej
- Gospodarstwa społeczne jako profesjonalne podmioty świadczące wysokiej jakości usługi
- Niemcy, Irlandia

Rolnictwo społeczne jako model łączny

- Rolnictwo społeczne w równym stopniu traktowane jako część sektora rolnego i systemu pomocy społecznej
- Liczne przykłady inicjatyw
- Holandia, Włochy, Francja

Polska

Projekt „Zielona Opieka”

Projekt realizowany przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie w partnerstwie z Lokalną Grupą Działania „Bory Tucholskie”

Włochy

Rolnictwo społeczne we Włoszech

- działalność zarobkowa, ale nie tylko jako dywersyfikacja działalności rolniczej
- pomaga utrzymywać równowagę pomiędzy celami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi
- wykazuje tendencję wzrostową, czasami początkowe formy działalności są nieformalne
- najważniejsze jest powiązanie rolnictwa społecznego ze zdrową i ekologiczną żywnością produkowaną lokalnie
- 2015: Krajowe prawo o rolnictwie społecznym

Gospodarstwo *Agricultural* *Capodarco*

Gospodarstwo *Agricultural Capodarco*

- Gospodarstwo prowadzone w formie spółdzielni socjalnej prowadzonej przez osoby niepełnosprawne
- Osoby przebywające w gospodarstwie to osoby niepełnosprawne, osoby uzależnione, osoby z zakładów penitencjarnych
- Gospodarstwo: 4 ha użytków rolnych. 6 ha winnica, 15 gaj oliwny; dodatkowo: restauracja, sklep, pokoje gościnne
- Cel: włączenie społeczne osób wykluczonych
- Finansowanie: gmina (usługi społeczne); ESF (szkolenia zawodowe); PROW (inwestycje); ulgi podatkowe dla spółdzielni socjalnej

Czechy

Rolnictwo społeczne w Czechach

- Czechy są w początkowej fazie rozwoju rolnictwa społecznego
- Prowadzenie licznych projektów i badań mających na celu identyfikację inicjatyw w zakresie rolnictwa społecznego
- 2017: ustanowienie stowarzyszenia Sociální zemědělství (tł. Krajowe Stowarzyszenie Rolnictwa Społecznego)

Sananim r.i. – Karlov Therapeutic Community

[http://www.sananim.cz/terapeuticka-komunita-karlov-\(tkk\).html](http://www.sananim.cz/terapeuticka-komunita-karlov-(tkk).html)

Sananim r.i. – Karlov Therapeutic Community

- Organizacja pozarządowa prowadząca działalność opiekuńczą w zakresie terapii dla osób uzależnionych połączoną z prowadzeniem gospodarstwa
- Gospodarstwo: 7 ha łąki i pastwiska, 1 ha warzywa i sad; produkcja zwierzęca: kozy, owce, indyki, świnie, kury, gęsi i kaczki
- Działalność opiekuńcza/terapeutyczna dla uzależnionych osób w wieku 16-25 lat oraz uzależnionych młodocianych matek i ich dzieci
- Główny cel farmy: zwiększenie umiejętności i nabycie nawyków pracy poprzez angażowanie osób w prace w gospodarstwie

Wielka Brytania

Gospodarstwo *Clinks Care* *Farm*

Gospodarstwo *Clinks Care Farm*

- Wielofunkcyjne gospodarstwo z działalnością opiekuńczą prowadzoną od 2010 r.
- Opieka w trybie dziennym
- Różnorodność osób przebywających w gospodarstwie: osoby bezrobotne, osoby niepełnosprawne, seniorzy
- Najważniejsze jest zaangażowanie osób w prace w gospodarstwie
- Finansowanie działalności:
 - Inwestycje: LGD, PROW, Fundusz na rzecz zrównoważonego rozwoju
 - Bieżące działanie: samofinansowanie z gospodarstwa + prywatne środki uczestników

Holandia

Rolnictwo społeczne w Holandii

- rolnictwo społeczne jest najszybciej rozwijającą się funkcją pozarolniczą gospodarstw rolnych
- ok. 1400 gospodarstw społecznych, ponad 20.000 klientów
- gospodarstwa społeczne dedykowane różnym grupom odbiorców
- duża różnorodność gospodarstw opiekuńczych
- 2010: powstanie narodowej federacji gospodarstw społecznych – Federacja Rolnictwa i Opieki (Federatie Landbouw en Zorg)

Wyszukiwarka gospodarstw opiekuńczych w Holandii:

<https://www.zorgboeren.nl/zorgboerderijen.php>

Gospodarstwo *De Kleine Weide*

<http://dekleineweide.com/aanbod/zorgboerderij/>

<https://www.zorgboeren.nl/zorgboerderij-de-kleine-weide/zorg>

Gospodarstwo *De Kleine Weide*

- Wielofunkcyjne gospodarstwo ze zwierzętami
- Opieka dzienna w tygodniu od poniedziałku do piątku
- Otrzymał znak jakości nadawany przez Federatie Landbouw en Zorg
- Różnorodność osób przebywających w gospodarstwie: osoby niepełnosprawne intelektualnie, niepełnosprawne ruchowo, seniorzy
- Finansowanie: opłata za pobyt osób pokrywana jest z budżetu osobistego (PBG), w wyjątkowych sytuacjach także z systemu finansowania opieki długoterminowej dla osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych (AWBZ)

Wnioski do dalszej części seminarium

1. Rolnictwo społeczne jest bardzo zróżnicowane w przedstawionych krajach. Istnieją różne sposoby prowadzenia działalności opiekuńczej, różne formy prawne zorganizowania gospodarstwa społecznego.
2. Pomimo powstających publikacji i opracowań, wiedza na temat rolnictwa społecznego w różnych krajach jest wciąż bardzo rozproszona.